

Bu sabahki haberler

Bu sabahki Alman tebliği

Moskovaya giden yolda kazanılan muvaffakiyetler

Berlin, 3 (Radyo) — Alman başkumandanlığı tebliği:

Bir Alman kıtası Smolenskin satkırıda ve Vjasmır ilerisinde bulunan ve Moskovaya giden bir otostradi işgal eylemine muvaffak olmuştur. Burada bulunan Rus teşekkülleri itaha edilmislerdir.

129 tayyare düşürüldü

Berlin, 3 (Radyo) — Alman başkumandanlığı tebliği:

Alman harb tayyareleri dün şark cephesinde 129 Sovyet tayyaresi düşürmüşlerdir.

Bu sabahki Sovyet tebliği

Moskova, 3 (Radyo) — Sovyet istihbarat bürosu tarafından bu sabah nesredilen harb tebliği:

2 Ağustos günü, Porhov, Smolensk, Korosin, Belooerkaz ve Estonya istikametlerinde ordularımızla düşman ordusu arasında şiddetli muharebeler cereyan etmiştir.

2 Ağustos tarihinde gemilerimizle tayyarelerimiz, beş distroyerin himayesinde seyretilmekte olan 8 nakliye gemisine hücum ederek düşmanın bir distroyeri ile bir nakliye gemisini batırmışlar ve 2 distroyeri ile bir nakliye gemisini hasara uğratmışlardır. Kafillemek mecburiyetinde geri dönmek mecburiyetinde kalmıştır. Bizim zayıflığımız yoktur.

2 Ağustos günü, hava kuvvetlerimiz, düşmanın motörlü kuvvetlerine, piyade ve topçusuna, hava meydanlarına şiddetli darbeler indirmekte devam etmiştir.

1 Ağustosta cereyan eden hava muharebelerinde 41 düşman tayyaresi düşürüldü. Bizim kayıtlarımız 19 tayyaredir.

31 Temmuz günü, düşman tayyareleri, küçük gruplar halinde Leningrada müteaddid hücum teşebbüslerinde bulunmuşlarsa da, tayyare dafii toplarımızın ve avcılarımızın enerjik müdafiası sayesinde şehre varmağa muvaffak olamadılar dağıtılmışlardır.

2/3 Ağustos gecesi, düşman tayyareleri, birbirini takip eden dalgalarda Leningradın başına hücum teşebbüsünde bulunmuşlardır. Tayyarelerin ekserisi, daha Moskovaya varmadan tayyare dafii bataryalarımız ve gece avcılarımız tarafından geri çevrilmişlerdir. Şehre varabilen münferid birkaç düşman tayyaresinin attığı yangın bombalarından çıkan birkaç yangın, derhal söndürülmüştür. Askeri hedeflere hiçbir hasar olmamıştır.

Altı haftada Alman zayıfatı bir buçuk milyon kişi imiş

Moskova, 3 (A.A.) — Rus - Alman harbi dün altıncı haftasına girmiştir. Bu münasebetle Sovyet hariciye komiser muavini gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

Almanlar Moskovaya girmek için 3 haftalık bir müddet tesbit etmişlerdir. Halbuki bu müddet zarfında gayelerine varamadılar ve bu altı hafta esnasında Alman zayıfatı bir buçuk milyon kişiye balığ olmuştur.

Napolyonun Moskova seferi

Muharririn hastalığı yüzünden bir iki gündür konamayan tefrikanamızı bugünden itibaren nesre devam ediyoruz. Vaki teahhür ve inkıradan dolayı okuyucularımızdan özür dileriz.

Yanan şehirlerden geçerek ilerleyen Alman tankları

Alman tebliği

"Sovyet tümenleri çember içinde," Kiyef cenubunda yeni bir meydan muharebesi başladı

Ukraynada Alman seri teşekkülleri derin bir sahada düşman ric'at hatlarının içerisine girmişlerdir.

Kieffin cenubundan 250 kilometre mesafede bulunan mntakada neticeleri kat'i olacak diğer bir muazzam meydan muharebesi başlamıştır. [Devamı 5 inci sayfada]

Anadolu ajansının muhabiri bildiriyor

KIYEF VE LENİNGRAD

Berlinde bu iki şehrin düştüğünü bildiren tebliğlere intizar edilmektedir

Smolensk muharebesi

Berlin 2 (A.A.) — Anadolu ajansının muhabiri bildiriyor: Smolensk 24 saat içinde askeri vaziyete hapsedilir bir yıllık müsahele edilmiştir. Leningrad ve Kieffin düştüğünü bildiren fevkalade tebliğlere intizar edilmektedir.

Taymisse göre vaziyet

Londra 2 (A.A.) — Afi: İnsan ve malzeme tedariki meselesi [Devamı 5 inci sayfada]

Maliye ve Maarif Vekilleri dün Ankaraya döndüler

Maarif Vekili kısa bir müddet sonra tekrar İstanbula gelecek

Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Vekillerden Maliye Vekili Fuad Ağıralı ve Maarif Vekili Hasan Ali Yücel dün akşamki ekspresle Ankara'ya hareket etmişlerdir.

Vekiller Haydarpaşada alâkadar daire erkânı ve dostları tarafından uğurlanmışlardır. Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, bir müddet sonra tekrar şehrimize gelecek maarif müesseselerindeki tekkiklerine devam edecektir.

Maarif Vekili, dün akşam, kendisini Haydarpaşada uğurlamağa gelenler arasında bulunan ve memleketimizdeki lise son sınıf talebelerinin en genci olan Eminönü Kız Lisesi [Devamı 5 inci sayfada]

Yeni ekme

Kararın tatbiki eldeki mahlûtların sarfı lâzımgeldiğinden birkaç gün gecikecek

Kararname dün Toprak Mahsülleri Ofisine tebliğ edildi

Yeni sene buğday mahsulünün mebzul olması üzerine, şimdiki kadar buğday istihlakından yapılan tasarruften sarfı nazar edilmediği kararını çok iyi karşılanmıştır. Hatırlardadır ki, bu tasarruf kararı yeni istihsal mevzisinde rekoltenin düşük olması ihtimali gözönünde tutularak esaslı bir tedbir olmak üzere tatbik edilmiş ve ilk tek ekme tipi olarak buğday, çavdar ve arpa halitası kullanılmıştır.

Son zamanlarda ise şehrimiz fırınlarında % 60 buğday ve % 40 arpadan müteşkil yeni bir halitadan imalat yapılmaktadır. Hükümetin vermiş olduğu yeni karar mucibince artık ekmelelere arpa konmayacaktır.

Bu husustaki kararname dün Toprak Mahsülleri Ofisine tebliğ edilmiştir.

Yeni ekme, eskisi gibi yüzde yüz buğday unundan imal olunacak, yalnız biraz rengi esmer olacaktır. Buna da sebep, kalori miktarının fazlalığına temin maksadile unlarda kepeğin de bir kılmasıdır. Yeni tip ekme de bugünkü unun ve unun, yani 950 gram olacaktır.

Dün bazı gazeteler, şehrimizde yeni tip ekme imaline yardımın itibaren başlanacağını yazmışlarsa da alâkadarlar, eski tip ekme unlarının henüz sarfedilmediğini ileri sürerek birkaç gün müddete buna imkân olmadığını söylemektedirler.

Yeni ekme satışa çıkarıldıkdan sonra bugünkü fiatların devam edeceği ve hiç bir zam yapılmayacağı anlaşılmaktadır.

Beyker mağazası müdürü dün ihtikâr suçundan tevkif olundu

Beyker mağazası müdürü adliye dairesinden tevkifhaneye gitmek üzere otomobile binerken

Beyker mağazası müdürü adliye dairesinden tevkifhaneye gitmek üzere otomobile binerken

Beyker müessesesi aleyhindeki kundura iddiasının müddetumu, milkeçe yapılan tahkikat sonunda mevcut delillerle sabit görülerek, asliye 2 nci ceza mahkemesine intikal ettirilmişti.

Suçlular, dün mahkemeye getirilmişler ve yapılan duruşmalarında aleyhlerindeki iddiayı red ve tev'il etmişlerdir.

Mahkeme, celse sonunda her iki suçlunun da tevkiflerine karar vermiştir.

müdürü Salomonla kundura dairesi şefi Dimitri mahkemede hazır bulunmadıklarından duruşma ihzaren celpi için dünkü Cumartesi gününe taliik edilmiştir.

Suçlular, dün mahkemeye getirilmişler ve yapılan duruşmalarında aleyhlerindeki iddiayı red ve tev'il etmişlerdir.

Mahkeme, celse sonunda her iki suçlunun da tevkiflerine karar vermiştir.

Askerî vaziyet

Alman stratejisinin aldığı yeni tedbirler ve neticeleri

Almanlar enerjilerini arttırmakta ve Sovyetlerin büyük kuvvetlerini, buldukları sahalara bağlayarak, diğer mntakalara yardımdan menedn taarruzlarına devam eylemektedirler

Yazan: Emekli general K...

Şark cephesinde cereyan etmekte olan muazzam meydan muharebelerinin mihrak noktası bugün hiç şüphesiz gene Smolenskin şarkı ve Moskovaya istikametidir. Alman orduları bundan iki hafta kadar evvel Smolenski zapt ile Moskovaya istikametinde kuvvetli bir hamle icrasına teşebbüs ettikleri zaman Sovyet ordusu sefleri her tarafı tutuşturup yetiştirdikleri yeni ve büyük kuvvetlerle bu hamleyi önlemeğe ve hattâ durdurmağa muvaffak olmuşlar ve Alman kuvvetlerinin Moskova istikametinde ilerliyerek Moskova şehri zaptetmekten ziyade bu istikametinin üzerinde, şimalinde veya cenubunda bulunan büyük Sovyet kuvvetlerini toptkân büyük bir çember içinde almayı istihdaf eden plânlarını tahakkuk ettirmelerine mümnaat edebilmişlerdir.

Alman ordularının, Smolensk ile Moskova arasında beliren ve yer yer şiddetli tabiiye mukabil taarruzlarla mütearak bulunan bu sıkı Sovyet müdafiası karşısında bu suretle bir duraklama mecburiyetinde kalmalarının en büyük sebebi, bundan evvelki yazlarımızda da bahis mevzuu eylediğimiz veçhile, bu orduların hududundan itibaren, yol, köprü, demiryolu, köy ve kasaba gibi birçok hayat ve kudret unsurları tahrib edilmiş bir düşman memleketininin 6-7 yüz kilometre kadar içerilerine ilerlemiş, buldukları, seri ve çevik unsurlarla bide ettikleri muvaffakiyetleri gerilerde yaya yürüyüşlerle gelmekte olan piyade tümenleriyle takviyeye ve bu suretle karşılama ç...

Beaz denizdeki Sovyet gemilerinde cepheye giden erkeklerin yerini alan bir genç kuş

kan mukavemeti faik kuvvetlerle beraber etmeğe zaman ve mekân henüz imkân bulamamış olmalarıdır.

Sovyetlere karşı hareket etmekte olan Alman ordusunun takriben üçte birinin zirhlî ve motörlü olduğu malûmdur ve bu ordunun, en ilerlere atılan ilk unsurları bunlardır. Alman ordusunun bunların arkasından mevcut bütün imkânlarla müracaat suretilerle daha bir miktar kuvvetli süratle ilerlere sevk ve onlarda muharebe etmekte olan kuvvetlerini takviye edebilmiş oldukları da kabul etmek lazımdır. Fakat, kuvvetle zannedilmektedir, ki asil piyade tümenleri gerilerden yaya yürüyüşlerle gelip yetismek mecburiyetindedirler. Piyade tümenleri ise bu sıcak mevzide ve bir hayli tahrib edilmiş bir arazi dahilinde hiç bir muharebe tevakkufuna tâbi olmaslar bile üstüste günde 25 kilometre katetebilirlerse fevkalade bir iş görmüş adedildirler.

Şark cephesinde harb başlayalı bugün aşağı yukarı kırk gün oluyor, bu müddet zarfında Alman piyade tümenleri hududdan itibaren birçok da muharebeler vermişlerdir. Şu halde bu tümenlerin, bugün Smolensk ile Vjasmır arasında muharebe etmekte olan Alman zirhlî ve motörlü tümenlerinin hizasına henüz vâsil olamamış, fakat gün geçtikçe buraya biraz daha yaklaşmış oldukları kendiliğinden anlaşılır. Bu hesabın bir hakikat olduğu ve buna göre önümüzdeki günler zarfında Leningrad, Moskova ve Kieff istikametinde [Devamı 3 nci sayfada]

Şehir Tiyatrosu bu sene repertuarına, Avrupa tarzda başlayacaktır. Demek hep facia oynanacaktır.

Hergün

Birinci Dünya
Hrabinin
Yıldönümünde...

Ekrem Uşaklıgil

Bir muharebenin gürültüsü ara-
sında diğer bir muharebenin
yıldönümü hemen hiç hatırlanmıyarak
geçti.

Bu unutulmuş ikinci muharebeyi bi-
rincinin devamı şeklinde görmeyen ya-
şas yavaş zihinlerde yer etmesinden
ziyade ikinci muharebenin birinciden
daha şiddetli, daha kanlı ve bilhassa
dünyanın manzarasını değiştirme ka-
biliyetinin daha kuvvetli oluşunun mü-
essir bulunduğunu şüphesiz saymalı-
yız. Bununla beraber arada muhtelif
hâdiseleri daha serin kanlılıkla muha-
keme imkânını verecek kadar uzun bir
zaman geçtikten sonra gelecek nesil-
lerin tarihçileri tarafından iki muha-
rebenin yekdiğerine bağlanarak bir küll
halinde muhakeme ve tetkik edileceği
muhtemeldir. Zira bir Ağustos ayının
ilk günlerinde başlayan ilk harb ile bir
Eylül ayının ilk günü başlayan ikinci harb
arasındaki 25 senelik fasıla hakikaten
bir sulh değil, bir mütareke hâli-
ninde geçtiği gibi her iki harb de bir tek
sebebin tesiri altında çıkmıştır. Bu tek
sebeb.

Aç âlem-âle tok âlemi ayıran kin ve
karşılıklı korkudur.

Kin ile hürsün 17 nci asra dayanan
uzun ve eski bir kökü vardır. Fakat
korku son şiddet haddini her iki harb
de de fili muhasamata tekaddüm eden
son hafta içinde buldu. Ateşin açılma-
sında ise en mühim rolü oynadı.

1914 yılı Temmuzun son haftası
içinde harb hazırlıklarının imkân etmek
üzere olanlar hareket arifesinde bul-
unan harb makinesinden kendileri de
ürktüler.

Alman İmparatoru son bir teşebbüs
olarak telgrafla Rus Çarına müraacat
ediyor, Alman sefiri bizzat Çar nezdin-
de teşebbüste bulunuyor.

Çar tab'an yumuşaklığı, sulhü müre-
cah görmektedir. Sefirlerlik emrinin
imza edilmiş olarak masası üzerinde
bulunmasına rağmen bu cihete meyile-
decektir. Fakat telgraf muhaberesi ke-
sildiği gibi her iki tarafta da erkân-
harbiye işe el koymuştur.

Daha ziyade geçmekte milli emniyeti
ihlâl eden, denilmektedir. Ve nihayet
korkudan doğan cesaret ihtiyata gale-
be etmiştir.

1939 yılı Ağustosun son haftası
içinde de bu sahne aynen tekrarı et-
ti:

Harb cihazı hazır. Harekete gel-
mek üzereydi. Makineyi yapıp hazırla-
yanlar muhteremine saçılacak dehis-
teler tasavvuru önünde birdenbire
ürktüler. Anlaşma müzakeresi intaç
edilebilirdi. Kulis arası politikasına in-
zıman eden milli emniyetin geçikme
ile tehlikeye düşeceği korkusu galebe
etti ve harb patladı.

Beser için harbden daha büyük bir
felâket amilî olarak şu noktayı söste-
rellim ki, iki harb arasında geçen mü-
tareke faslasını sulh hâline getireme-
miş olan zihniyet, geçmişten hiç tec-
rübe almıyarak bugün de el'an devam
eder görünmektedir:

«Nihai zafer» tabirini 1914 - 1918
nesli icad etmiştir. 1939 - 1941 nesli
onlardan alarak tekrar etmektedir. Yeni
bir sulh programı yapılmıyarak, ken-
disinden evvel gelenin hazırladığını
kopye etmiştir. Bununla beraber istik-
balden ümidi kesmekte pek acele et-
miyelim.

Ekrem Uşaklıgil

Vesaiti nakliye kazaları

Dün şehrimizde üç vesaiti nakliye
kazası olmuş, neticede üç kişi yaralan-
mıştır.

Karagümrükte Eski İpaşa mahalle-
sinde 16 numaralı evde oturan şoför
Süleyman İdaresindeki 1660 numaralı
otomobil Patlıtan geçerken. Hayati a-
dında bir çocuğa çarparak yaralanma-
sına sebebiyet vermiştir.

Yaralı Cerrahpaşa hastanesine kal-
dırılmış, şoför yakalanarak hakkında
takibata başlanmıştır.

Unkapanında Salihpaşada 18 nu-
maralı evde oturan Hüseyinin 15 ya-
sındaki kızı Zehda da dün Unkapanı
köprüsünden geçerken şoför Sabanın
İdaresindeki 1122 numaralı otomobilin
çarpmasıyla başından yaralanmıştır.

Yaralı kız tedavi altına alınmış, şoför
yakalanmıştır.

Vatman Mustafa'nın İdaresindeki Har-
biye - Patlıtan tramvayı da dün Sirkeci
caddesinden geçerken Ahmed adında
bir gence çarpmış, vücudunun müte-
akiddi yerlerinden yaralanmasına se-
beb olmuştur.

Kazazede tedavi altına alınmış, vak'a
etrafında tahkikata başlanmıştır.

TAKVİM • AĞUSTOS

Rumi sene 1357	3	Arabi sene 1359
Temmuz 21	Pazar Rumi sene 1941	Hazir 90
GÜNES		
Receb		
S. D.	S. D.	S. D.
5 58	6 57	7 57
9 34		7 52
Öğle		
S. D.	S. D.	S. D.
V. 18 20	S. 17 15	S. 20 23
E. 4 56	8 51	12 - 1 48

Resimli Makale:

Bazıları zamanla edinecekleri bilgi ve servet için muayyen bir hudud çir-
zerler. Gerçekten o bilgi ile o servete malik olduktan sonra faal hayattan
çekilerek istirahat âlemine girerler. Bu düşünüş eski şarkın düşünüşüdür,
bir gerillik eseridir.

Garb âlemi için bilgide olduğu gibi servette de hudud yoktur. İstirahat
ise haftanın ancak iki gününde hatırlanır. 70 yaşında iken fen araştırma-
larına devam eden, müessesede idare eden ihtiyar pek çoktur. Bunun için-
dir ki şark geri kalmış, garb ileri gitmiştir.

Şehir Haberleri

Ankara - İstanbul
ve Adana arasında
hava postaları

Seferler yarından itibaren
başlıyor, nakil ücretlerinde
bir hayli tenzilat yapıldı

Hava postalarında Pazartesi gü-
nünden itibaren seferlere başlanacak-
tır. Tayyareler İstanbul - Ankara ve
Ankara - Adana arasında muntazam
seferler yapacaklardır. İlk tayyare,
Pazartesi günü Yeşiköyden 8.40 ta
hareket edecek ve 10.40 ta Ankaraya
varacaktır. Aynı gün Ankaradan
15.20 de kalkan tayyare de 17.20 de
İstanbula gelecektir. Adanaya gide-
cek tayyare de 15.30 da Ankaradan
hareketle 17.45 te Adanaya varacaktır.
Bu suretle İstanbulla Ankara ara-
sındaki yolculuk 2 saat ve Ankara
ile Adana arasındaki yolculuk da 2
saat 15 dakika sürecek. Tayyare
postalarının yeniden başlaması üze-
rine tarifelerde ucuzluk yapılmıştır.
İstanbuldan Ankaraya yalnız gitme
17 lira, gitme gelme 30 liradır. Anka-
ra ile Adana arasında da fiatlar ay-
nıdır. İstanbuldan Adanaya gitme
28 lira, gitme gelme 50 liradır. Tay-
yare postaları yalnız Pazar günleri
çalışmıyacaktır.

Üç gündüzenberi şehrimizde tetkik
çerçede bulunan Sümerbank Umum Mü-
dürü Bürhan Zihni Sanus dün Ka-
rabükte hareket etmiştir. Umum mü-
dür Karabükte İzmite yapılacak ba-
zı yeni tesisat için lüzumlu olan mad-
delerin temini zımında tetkiklerde
bulunacaktır. Umum müdürü Sümer-
bank umum işletme müdürü Bülel
Büktaş da refakat etmektedir. Bür-
han Zihni Sanus Karabükten avde-
tinde şehrimizde bir müddet kala-
rak pamuk ve yün ipliği sanayi ü-
zerinde tetkiklerde bulunacaktır.

Rakı şişesile yaralamış
Şehrimizde Denizapal sokakında
7 numaralı evde oturan İsmail, Gül-
hane parkı beklilerinden İhsan dün
bir meseleden dolayı kavga etmişler
İhsan elindeki rakı şişesile İsmailin
başına vurarak ağır surette yaralan-
masına sebep olmuştur.

Baba ve kardeş katilinin
muhakemesi
Baba ve kardeş katil Zeki 1 inci a-
ğırceza mahkemeye edilirken, heyetli
hâkimin huzurunda sağ kalan kardeşi
Süddük üzerine atılarak, onu da bi-
çakla öldürmek istemiştir. Bu suçtan
dolayı 2 nci ağırceza ayrıca tahta
muhakemeye alınan suçlunun duruş-
masına dün de devam edilmiştir.

Dünkü celsede bazı müdafaa şahid-
leri dinlenmiş, fakat bunlar Zekinin
Süddük aleyhindekî iddialarını teyid e-
der mahiyette izahat verememişlerdir.
Mahkeme, yeni müdafaa şahidlerinin
celbi için talik edilmiştir.

Dün, Üsküdar'da çok cür'etkârane bir
tecaviz ve yaralama vak'ası olmuştur.
Üsküdar'da Debağlar mahallesinde Sa-
yin sokakında 17 numaralı evde otu-
ran Sadullah adında bir zat, dün 20
yaşlarındaki kız Sanıyeyi evde yalnız
bırakarak refikasile birlikte bir iş için
İstanbul'a imişti.

O muhitte temiz ve çok dürüst ah-
lakle tanılan ve bütün komşularca se-
vilen Sanıye, evde bazı ufak tefek iş-
lerle meşgul olurken, aynı evde bir
müddettenberi hizmetkârlik eden Ah-
med Ali adında bir şahıs genç kızın
bu yalnızlığından istifade ederek oda-

ma çıkışını ve şayanı hayret bir küs-
tahlıkla ona ilâni aşk etmeğe kalkış-
mıştır.

Cür'etkâr yavaşmanın bu beklenme-
dik hareketi karşısında afallayan genç
kız, büyük bir hiddet ve asabiyette onu
odasından kovmuştur.

Fakat, Ahmed Ali, Sanıyenin bu
kat'i red cevabı üzerine bu defa işi
zorbalığa dökererek, belinden bıçağını
çıkarmış ve genç kıza:

«Ya benim olursun veya seni öl-
dürürüm!»

Demişti.

Sanıye bu ölüm tehdidi karşısında
itidali muhafaza etmiş, azgın hiz-
metkâra:

«Defol karşımdan namus düşman
herifim!» diye bağırmıştır.

Bu surette de kızı yola getirmeyece-
ğini anlayan küstah uşak, bu sefer bi-
çakla Sanıyenin üzerine saldırmış, if-
fetini her ne pahasına olursa olsun
müdafaaaya karar veren genç kıza bo-
ğuşmaya başlamıştır.

Bir müddet devam eden bu boğuş-
ma esnasında namusunu müdafaaaya
muvaffak olan Sanıye Ahmed Ali ta-
rafından bıçakla müteaddid yerlerin-
den yaralanmıştır.

Genç kızın feryadına koşan komşu-
lar zavallıyı güçlüğüle azgın uşağın e-
linden kurtarabilmişlerdir.

Sanıye tedavi edilmeğe üzere Nüm-
ne hastanesine kaldırılmış, Ahmed Ali
yakalanarak hakkında takibata baş-
lanmıştır.

Mağşuş ve pahalı zeytin
yağ satanlarla mücadele
için harekete geçildi

Zeytinyağlarının mahlût bir halde
piyasaya sürüldüğü hakkında gaze-
telerde yapılan nesriyat üzerine Fiat
Mürakabe Bürosu hemen harekete
geçmiş ve dün bazı kontrolörlerini
Bahçepazarı muntakasına göndererek
bellibaşlı yağ ticarethanelerini kon-
trol ettirmiştir. Ancak kontrol işinde
sadece fiat yüksekliği değil, mağşuş
yağ meselesi de mevzu bahis oldu-
ğundan kontroller de fenni tahliller
de yapılması icab etmektedir. Ko-
misyon mağşuş yağlarla mücadele
için, piyasada satılan yağlardan nü-
muneler alarak fenni tahliller yap-
tırmak zaruretinde bulunmaktadı.

Diğer taraftan, yağların kalitelerinin
düşük olduğu hakkında yapılan ih-
barlar, büyük toptancı mağazaları-
nın değil, küçük bakkaliye mağaza-
larının etrafında toplanmaktadır. Bu
sonuçları ellerindeki saf kalite mal-
lara pamuk ve susam yağları karış-
tırarak fahiş fiatlarla satmağa kalk-
maktadırlar. Pamuk yağları 50 - 60
kuruş üzerinden muamele görmektedir.
Fiat Mürakabe Komisyonunun Pa-
zartesi günü toplantısında yağ me-
selesinin de konuşulacağı ve yağla-
ra nak konacağı söylenmektedir.

Kandilli rasathanesi
tevsi ediliyor

Kandilli Rasadhanesinde yeni bir
mknatıs dairesi tesis ve inşa olun-
muştur. Kandilli Rasadhanesi yeni
âletlerle bütün şehirlerimize aid arz
ve mknatısiyetini fenni bir şekilde
kayıd ve tesbit edecektir.

Diğer taraftan, bu tesisatla harita
tersimi, satırı arzdan tayyarelere
verilen meteorolojik malûmat ve bil-
hassa memleketimizde henüz iptidai
bir tarzda yapılan maden araştırma
işlerinde birçok istifadeler temin e-
dilecektir.

Kandilli Rasadhanesi yeni tesisa-
tla Balkanların en mükemmel ve
mücehhez bir rasad müessesesi hâli-
ne gelmiştir. Rasadhanenin yeni teş-
kilât profesör de alâkadariarca hazırlan-
mıştır. Bu projenin bu sene Mec-
lisin çıkararak derhal tatbikata ge-
çileceği kuvvetle tahmin edilmekte-
dir. Yeni projeye nazaran Kandilli
Rasadhanesi esaslı bir şekilde tevsi-
sü edilecek ve müesseseye yeniden
birçok şubeler ilâve oluncaktır.

Baba ve kardeş katilinin
muhakemesi

Baba ve kardeş katil Zeki 1 inci a-
ğırceza mahkemeye edilirken, heyetli
hâkimin huzurunda sağ kalan kardeşi
Süddük üzerine atılarak, onu da bi-
çakla öldürmek istemiştir. Bu suçtan
dolayı 2 nci ağırceza ayrıca tahta
muhakemeye alınan suçlunun duruş-
masına dün de devam edilmiştir.

Dünkü celsede bazı müdafaa şahid-
leri dinlenmiş, fakat bunlar Zekinin
Süddük aleyhindekî iddialarını teyid e-
der mahiyette izahat verememişlerdir.
Mahkeme, yeni müdafaa şahidlerinin
celbi için talik edilmiştir.

İSTER INAN,
İSTER INANMA!

Bir sabah refikünüz, İstanbul ve
Ankara hukuklarının talimatname-
lerini teyid için yapılan toplantıya
yazarken şöyle demiş:

«Toplantıda Ankaralı ve İstanbul-
lu olarak şu boksörler bulunmuşlar-
dır: Esad Erşebük, Nusret Meni-
ye, Sadri Maksudî, Ali Fuad Başgîl,
Tahir Taner, Süddük Sami, Hirs, Şev-
ket, Mehmed Ali. Toplantıya Rektör
Cemil Bilsel riyaset etmiştir.»

Boksör olarak, sıralanan bütün bu
zevat, malûm olduğu üzere profesör-
dürler. Fakat bu yazıyı okumaz ü-
zerine okuyan bir arkadaş şunları
söyledi:

«Lâkin bence bu boksör ve profesör
yazışında pek hata yok. Anka-
ra ve İstanbul hukuku talebele-
rinin ekserisinin her sene nakavt ol-
duğuna bakılırsa, bu profesörleri
pekalâ boksör telâkki edebiliriz.»

İSTER INAN,
İSTER INANMA!

Şark âlemi, garb âlemi

Askeri
vaziyet

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

tikametindeki Alman kuvvetlerinin e-
saslı bir şekilde takviye edileceklerine
ve muharebelerin de bu yüzden daha
şiddetli ve daha şümullü bir şekilde
cereyana başlayacağına intizar edil-
mesi doğru olacağı fikrindeyiz.

Besarabya ve Finlandiya cepheleri
için keyfiyet bu merkezde değildir.
Çünkü, bu cepheleerde henüz hudud-
lardan pek o kadar uzak olmaları
muntakalarda muharebe edilmekte-
dir.

Bundan evvelki bir yazımızda Al-
man stratejisine büyük bir kıymet
atıf ve ifade etmiştik. Biz, bu husus-
ta yalnız olmadığımız gibi haksız da
değiliz. Gerçi bu defaki Sovyet har-
binde Sovyet ordusunu istihfaf ve he-
sabı biraz ihmal etmiş olduğu için bu
stratejiyi tenkid hissi hâsıl olmamış
değildir. Zira, insanlar mükemmel
varlıklarda en ufak kusurların bile
bulunmasına tahammül edemezler.

Fakat, Alman stratejisi, hangi se-
bebe olursa olsun karşılaşılan güç-
lükleri hal ve icaba en uygun yeni
tedbirlerle ve bu tedbirlerin şimdiki
halde temin ettiği mevzül muvaffaki-
yetlerle bertaraf edilebilecek kabiliye-
tini gösterince bu tenkid hissi zail
olmuştur.

Bu yeni tedbirlerin en başında şu
gelmektedir: Mütefrik ordular, mu-
tasavver büyük kuşatma ve imha
harbini yapamayınca Şimal Buz de-
nizinden Karadenize kadar imtidad
eden bütün cephe üzerinde yakala-
dıkları tali düşman kuvvetlerini sı-
kıştırıp kıskaca almağa, imha veya
esir etmeğe teşebbüs etmişlerdir. Al-
man resmi tebliğleriyle diğer salâhi-
yettar Alman membarlarının bir kaç
gündüzenberi bu suretle sıkıştırılıp im-
ha veya esir edilen Sovyet kuvvet-
leri hakkında verdikleri malûmat e-
hemmiyeti bir yekûn teşkil etmeğe
başlamıştır.

Dünkü, yani 2 Ağustos tarihli Al-
man tebliği ise, Smolensk'in şarkın-
daki ihata çemberinin daha ziyade
daraltıldığını, Kiyev'in 225 kilometre
cenubunda yeni bir imha meydan
muharebesinin başladığını, aşağı
Dinyester'in de şarka doğru geçildi-
ğini bildirmekle daha ehemmiyetli
malûmat vermiştir.

Filhakika, bu tebliğde hâlâ Smo-
lensk'in şarkındaki ihata çemberinin
den bahsedilmiş ve Kiyev'in cenubunda
diger şehirlerde imha ve esir edilme-
leri bildirilen kuvvetlerin bir kısmı
kuvvetler olduğunu ve Smolensk'in
şarkında henüz Sovyet mukabil ihata
arruzlarının kurtarılmağa diğer
kuvvetlerin kusatılması bir vaziyete
bulduğunu göstermektedir. Aynı
ca, Kiyev'in 225 kilometre cenubunda
Alman - Rumen kuvvetlerinin bir
gün evvel zaptetmiş oldukları Bug
gehrile Bug nehrinin bu şehrin
kilometre kadar şarkındaki kısmını
rasına tesadüf etmektedir. Aynı
manda aşağı Dinyesterin geçilmesi
de bu şehrin mansubından 40 kilo-
metre kadar daha şarka olan Olye-
sa şehir ve İmanını daha yakınında

tehdid edici bir harekete teşebbüs e-
dilmiş oluyor, demektir.

Buna göre, harekât inisiyatifini şu
diye kadar hiç bırakmamış olan Al-
man başkomutanlığının, mütefrik
orduların büyük kısımlarının ehem-
miyetli harekât ve muharebe böse-
lerine yaklaşması nisbetinde esas-
jisinin artırmakta ve Sovyetlerin bu-
yük kuvvetlerini buldukları saha-
larda bağlayarak diğer muntakalara
yardımdan menetmek gayesini gü-
den şarptıcı ve cephenin mütefrik
muntakalarındaki vaziyetlerle devam
irtibatlı taarruz hareketlerine devam
etmekte olduğunu kabul etmek, bu-
günkü mühim vaziyet içinde en doğ-
ru bir düşünüş tarzı olur, müteale-

Emekli general K...

RADYO

PAZAR 3/8/1941

8.30: Saat ayarı, 8.33: Hafif müz. 9: Ha-
zik (Pl.), 8.45: Ajans haberleri, 9: Evin
fizik müzik ve marşlar (Pl.), 9.30: Evin
saati, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Sas
şerhleri, 12.45: Ajans haberleri, 13: 30:
Şarkı, türkü ve oyun havaları, 13.30:
(Dereden-Tepeden), 13.45: Radyo sa-
lını orkestrası, 18: Saat ayarı, 18.03:
Radyo caz orkestrası, 19: Karışık
haberi, 19.45: Meşhur violonistler
(Pl.), 20: (Yürat takvimi ve toprak
şarkılar, 21: Ziraat takvimi ve toprak
mahsulleri borsası, 21.10: Fasıl programı,
rami, 21.40: İstanbul at yarışlarının
neticeleri, 21.50: Mandolin takımı,
22.15: Dans müziği (Pl.), 22.30: Saat
ayarı ve ajans haberleri, 22.45: Ajans
spor servisi.

Terceme mi, tatbik mi?

YAZAN

Halid Ziya Uşaklıgil

Türk sahnesi işi hemen bir asra yakın bir zamandanberi türlü denemeler arasında sürüklenerek tereddüt ve tezebüzden hâla bugün kurtulamamış olduğuna göre ezri bir tedbire müracaat lüzumu tahakkuk etmiştir. Bu tedbir bir çok mes'ud teşebbüsleri arasında Maarif Vekâletinin karar vererek icraata geçirdiğine şahid oluyoruz. Artık müşevvşeye bir son verileceğine inanabiliriz.

Terceme yahud tatbik sualine de Vekâletin kararı: «Tatbik değil, tercemel.» şeklinde kat'î cevbi vermiştir. İzzet Melih tatbik usulünün sakametsizliğini, mahzurlarını pek iyi izah ediyor. Tatbik demek, eseri aslına aid bütün özelliklerinden, hattâ mahiyetinden soyarak başka bir şekle ifraz etmek demektir. Başka dillerden alınacak eserler eğer bize nümune olacaksa onların böyle muharref şekilleri bu vazifeyi ifa edebilmekten pek uzaktır. hele başkasına aid olan bir malî çürütecek bir mayie batırıp başka bir renge boyayarak, onun ne kadar narak taraveti varsa onları sılemek, tertibine ve muhavereye aid zarafetleri kaba bir kisveye sokmak sadece müellife karşı bir niyandır değil. Türk irfanı için de asıl maksadın hilafına bir hareket demektir.

Tatbik zemininde yapılan türlü hatalar içinde pek garib olanlara tesadüf olunur: Hangi eserdür o eser ki aslında pek ciddi ve mühim bir mevzuadair iken tâ başından, serlevhasından başlanarak «Mahallenin horozu» diye tatbik edilmiş ve gülünç bir hale getirilmiştir? Son defa da bu yanlışlığa kim bilir nasıl bir sak ile, fikrinin ve lisanının sıhhatile tanınmış bir kalem sahibi olan Mehruze Sami üşerek Fransızın en mütemyiz temaşa muharrirlerinden olan Henri Bataille'in şaheserini, «Mes'aleleri», her tarafından sıfırcan bir çura haline getirmiştir. Ertuğrul Muhsin gibi san'atına, zevkine itimad olunan bir müdürün, bir sebep olmadan buna muvafakat etmiş olacağına inanılmaz, tatbik edenin de müdür bir tesir altında kalmış olduğunu hükmediyoruz, ne olurdu bu güzel eser onun güzel lisanile doğrudan doğruya terceme edilmiş ve Türk sahnesinde pek büyük muvaffakiyetler gösteren Ertuğrul Muhsin ile arkadaşları tarafından öylece temsil edilseydi? Bunu hattâ şimdi bile tashih ederek tatbikinden sonra tercemesini sahneye koymak ve bu suretle hatayı tashih etmek mümkündür.

Bizde hemen bir asra yaklaşıp bir tecrübe devresinden sonra artık sahneye hizmet edenlerin şu tatbik denen sakim usule müracaat etmesizden tercemeye himmet etmelerini beklemeliyiz, ancak bu sayede ki bir yandan halkın irfanına, san'at zevkine hizmet edilmiş olur, bir yandan da telif teşebbüsünde bulunacak olanlara müfid örnekler gösterilir.

Bizde tiyatro tarihinin en geri zamanlarına bakılınca da görüyoruz ki Gedikpaşanın Güllü Ağop temaşa-gâhından başlayarak tatbik usulüne müstesna takdirlere müracaat edilmiş, telif eserlerde de muvaffakiyet görülmeyerek hemen daima tercemeye usulü ihtiyar edilmiştir. O eski sahneden kalan san'atkarlar sonradan Manakyan idaresinde Veznelilerin bir salâşında temsilere devam ederken de gene böyle olmuştur. Gedikpaşa temsililerine müdâvım olan babamın refakatinde ara sıra oraya ben de götürülürdüm, fakat hatıralarımda yüzümün hasil olabilecek bir yaşta değildim. Hayal meyal Leon Cesar de Bazan namında bir eserin temsilinde bulunduğuma vâkıfım, bu elbette bir tercemedir: hangi eserin tercemesi? Bunu bugün bilmiyoruz.

Fakat Manakyan temsilini pek iyi tahattir ediyorum, hattâ temsil edilen eserleri, san'atkarları, bugün hatıralarımın arasında görüyorum. O zaman babamın ticaret evi İzmirde geçmişti, ben de mektebin müaid zamanlarında, hususile ramazanlarda İstanbulda büyük kadeslerinin yanına gönderilirdim, asıl Beyazıdın Cadırolar kapısı

yakınında ablamın evinde misafir olurdum. On beş yaşlarındayım, ya vardım, ya yoktum. Küçüklüğümdeberi tiyatroyı iptilâsına asılanmış olduğundan buradan acele ederek çıkar, Veznelilere gider, Manakyanın tiyatrosu önünde kapılar açılıncaya kadar bekler dururdum. Temsil bitince tenha sokaklardan, Beyazıd meydanından korka korka koşarak geçer, soluk soluğa eve dönerdim.

Burada neler gördüm? İsimleri hatırlıyorum: «Vazife aşka galebe eder mi?», «Fazilet ma'şûb olur mu?», «Kumarbazın encami» «Catherine Howard», «La Dame aux Camélias», «Lyon tatarı», «iki ahbab çavuşları», daha bilir miyim ne?*

Burada bir istidat açarak Mehmed Raufdan bahsedeyim: Ben İstanbulda bir vazifeye tayin edilerek İzmirden gelince o henüz Seyfide bahriye mektebinin son sınıflarında idi. Onunla muhabere ederdik, ve bu suretle başlamış arada bir muhabere vardı. Geliş beni buldu. Bunun hikâyesini «Kırk yıl» kitabında nakletmiştim, tekrara lüzum yok. Utangaç, çekingen, bir suale muhatap olunca yüzünü bir humret dalğası istilâ eden, bir cümle söylemek için tutukluğa galebe etmiye çalışan henüz bir çocuktuktu. Bedbaht çocuk! Kim keşfedebilirdi ki ona en acınacak mukadderat muntazirdir.

Benden Fransız ediblerinin kitaplarını aldım, bir gün bunları anlayıp anlamadığına vâkıf olmak istedim ve gördüm ki bütün gavamlarla anlıyor. Lisan kuvvetinden ziyade fitretinin san'ata kabiliyetinden gelen bir anlayış. Hayret ederek sordum: — Lâkin sen bahriye mektebindesin, orada İngilizce öğreniyorsun. Fransızcağı nasıl elde edebildin?

Kızarak: — Elime geçen her kitabı okuyarak... dedi: hususile temaşaya dair Fransız kitaplarını... Sonra ilâve etti: — Bende tiyatro için illet denemek kadar bir iptilâ var. Manakyanın temsilinden hiç birini öğrenmek istemem, mektebden fırsat bulduka gider, orada mestolarak bir kaç saat geçiririm. Hattâ...

Burada sıkılarak, devam edip etmemek lâzım geleceğimde tereddüd ederek durdu, sonra yutkunarak söyledi: — Bende yunlarla tiyatro kitapları var. Bunlardan tercemeler bile yaptım ve Manakyanı gördüm. İçlerinde oynananları oldu. Şimdi de... gene durdu ve sonra ikmal etti: — La Closerie des Lilas tercemesine başladım. — Bilmiyorum, dedim: — Ben size kitaplarını getireyim, dedi ve bir hafızta sonra bana bir yığın kitap getirdi. Bunlar Calman Levit basım evince büyük kitâda iki üyün üzerine inen harflerle ve adı bir kâğıd üzerine ta'bedilmiş uzuz tiyatro kitapları idi. Ekseriye üzere melodramalardan mürekkebbdi.

Ona ben de kendi iptilâmdan bahsettim, hattâ henüz çocuk denemek bir [Devamı sayfa 4/1 dedir]

Bu eserler ekseriye üzere melodrama yani muhtelit bir facia nev'indedir. Esasen mevzuuna bir sır, halli en son perdeye bırakılan bir mu'amma, karşır ve bağından sonuna kadar insan helecan içinde kalırdı. O zamanın bu tarzda üstadları olan Fransız muharrirleri arasında Anicet Bourgeois, Denery, Frédéric Soulié, Paul Féval ve hepstinin fevkinde Alexandre Dumas vardı ve Manakyan sahnesinde en ziyade yer tutanlar da bunlar ve emsali idi.

Burada bir istidat açarak Mehmed Raufdan bahsedeyim: Ben İstanbulda bir vazifeye tayin edilerek İzmirden gelince o henüz Seyfide bahriye mektebinin son sınıflarında idi. Onunla muhabere ederdik, ve bu suretle başlamış arada bir muhabere vardı. Geliş beni buldu. Bunun hikâyesini «Kırk yıl» kitabında nakletmiştim, tekrara lüzum yok. Utangaç, çekingen, bir suale muhatap olunca yüzünü bir humret dalğası istilâ eden, bir cümle söylemek için tutukluğa galebe etmiye çalışan henüz bir çocuktuktu. Bedbaht çocuk! Kim keşfedebilirdi ki ona en acınacak mukadderat muntazirdir.

Benden Fransız ediblerinin kitaplarını aldım, bir gün bunları anlayıp anlamadığına vâkıf olmak istedim ve gördüm ki bütün gavamlarla anlıyor. Lisan kuvvetinden ziyade fitretinin san'ata kabiliyetinden gelen bir anlayış. Hayret ederek sordum: — Lâkin sen bahriye mektebindesin, orada İngilizce öğreniyorsun. Fransızcağı nasıl elde edebildin?

Kızarak: — Elime geçen her kitabı okuyarak... dedi: hususile temaşaya dair Fransız kitaplarını... Sonra ilâve etti: — Bende tiyatro için illet denemek kadar bir iptilâ var. Manakyanın temsilinden hiç birini öğrenmek istemem, mektebden fırsat bulduka gider, orada mestolarak bir kaç saat geçiririm. Hattâ...

Burada sıkılarak, devam edip etmemek lâzım geleceğimde tereddüd ederek durdu, sonra yutkunarak söyledi: — Bende yunlarla tiyatro kitapları var. Bunlardan tercemeler bile yaptım ve Manakyanı gördüm. İçlerinde oynananları oldu. Şimdi de... gene durdu ve sonra ikmal etti: — La Closerie des Lilas tercemesine başladım. — Bilmiyorum, dedim: — Ben size kitaplarını getireyim, dedi ve bir hafızta sonra bana bir yığın kitap getirdi. Bunlar Calman Levit basım evince büyük kitâda iki üyün üzerine inen harflerle ve adı bir kâğıd üzerine ta'bedilmiş uzuz tiyatro kitapları idi. Ekseriye üzere melodramalardan mürekkebbdi.

Ona ben de kendi iptilâmdan bahsettim, hattâ henüz çocuk denemek bir [Devamı sayfa 4/1 dedir]

Okuyucularıma cevablarım

Bay «K. C.» ye:
— Bir dans davetini kabul etmeyen genç kız bu daveti yapan erkeğe karşı mutlaka istihfaf hissiyle mütehasşis değildir. Sizi bazı muhitlerde yerleşmiş olan yanlış bir düşüncenin tesiri altında görüyorum. Hâdiseyi tabii telâkki etmelisiniz.

Bay A. V.» ye:
— Şüphe yok, evli bir kadın metres hayatı yaşayan diğer bir kadını, hattâ mekteb arkadaşısı olsa bile temas edemez. Belki tenha bir yerde

karşılaşsa selâmlaşır, bir iki ke teati etmekte zaruret görür, halk arasında hiç bir zaman.

Bayan P. B.» ye:
Müşkülâtı yenmek için size kıs yol göstereyim, çocuğa yekdiğ bitişik iki isim veriniz, her ikini arzusu yerine gelmiş olur. Kendi sabıma kız anneye, erkek bab aiddir, şeklinde bir kaidenin meydana geldiğinden haberdar değilim. A yürüten «ahenk»tir.

«Son Posta»nın bulmacası: 24

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan okuyucumuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa:

- Boğazi tokluğuna çalışan hizmetçi (7) Zaman (2)
- Boyun aksisi (2) Bir nevi toprak (3)
- Çocuk doğurtan (3) Edat (2)
- Paraya zaman (5) Soru (2)
- Göz rengi (3) Şöhret (2) göz nuru (3)
- Askerin idmanı (5) Kırmızı (2)
- Çiğne (2) Allahtan niyaz (3)
- İyilik (4) Nida (2)
- Zamian (2) Büyük (3)
- Rakı için adam veya durulan çay (8)
- Boyun aksisi (2) Ab (2)

Yukarıdan aşağı:

- Bolluk (7) Eski zaman hâkimi (4)
- Boyun aksisi (2) Derd (4) Soru (2)
- Yoksulluk (7) Müsaadeli (6)
- Kısm (5)
- Kokulu yaprak (5)
- Sinema perdesi (5) Au çay (2) Boyun aksisi (2)
- Vilâyet (2) Bir renk (7)
- Budala (4) Kırmızı (2)
- Zorlamak (5) Yat ve gözle kapayıp dağ cemri hazır (3)

Sark ordularının takvini

2 (A.A.) — Of: Japçayanın Moskovadaki eiçlik kâatibi B. Sumira Japonyaya ardetinle müşahedelerinden bahsederek de- niştir ki: «Yolda gelirken Moskova ile Sverdlovsk arasında cepheye giden birçok taraftan Omsk'dan itibaren şark is. renleri bizi geride bıraktılar. İnti am, Sovyetlerin Uzaksark ordula ezindedir.» B. Sumira beyanatına şunları da âve etmiştir: «Moskovadan hareketin sırasında Sovyet makamları hükûmete aid u ları ambalaj yaparak daha içerilere evetmek üzere bulunmakta idi.» Londra, 2 (A.A.) — Londra salâ - puko'ya mahfelleri, Japonyadan Man - oldığı kılılyetli askeri sevkıyat ya - mamışlardır.

Uzaksarkta vaziyet

Dün Vaşingtonda bir toplantı yapıldı

Vaşington 2 (A.A.) — İngiliz bü - çelik elçisi lord Halifax, Avustralya elçisi M. Casey ve cenubi Afrika elçisi bugün Birleşik Amerika hariciye bakanlığındaki vaziyet hakkında görü - şmelerdir. Görüşmeden sonra toplantıya işli - meselerin zevat, gazetecilere han - mektekin tekkik edildiğini söy - lüştü. İntiama eylenişlerdir. Maa - manın cenubiya bihassa Japon - lara doğru yayılmak teşeb - bülâkadar olduğuna işaret et - tilerdir.

İngilizce dersleri

«Son Posta»nın İngilizce ders - leri hademe Salı ve Cuma günleri icralar edilecektir. Okuyucularımıza mütehasşis.

1940 Ekim ayında Sovyet devlet matbaasında bastırılmıştır ve Alman haklarını tanıtmak, içtimal nizamını ve bu suretle bütün milletin mevcudiyet ve refahını müdafaa etmek için yapmak mecburiyetinde olduğunu anlamaktadır. Bütün millet bu harbin gayesinin ne olduğunu Almanyanın bu harble neler kazanacağını biliyor.

Alman tebliği

[Baş tarafı 1 inci sayfa] dan muharebesi cereyan etmektedir. Smolenskin şarkında Sovyet tümenlerini saran çember daha ziyade daralmıştır. Dün gece Alman savaş tayyareleri Moskovadaki işe tesisatına, askeri hedeflere ve yukarı Volga ile cenubi Ukraynadaki mühim demiryolu müna - kâliat merkezlerine muvaffakiyette hücum etmişlerdir. İngiltereye karşı yapılan mücadelede Alman hava kuvvetleri dün gece şarkı İskocya sahilleri açıklarında bir petrol gemisi olmak üzere cem'an 16 bin tonluk iki düşman ticaret gemisini batırmışlardır. Diğer bir ticaret gemisi ve bir düşman devriye gemisi ha - sara uğratılmıştır. Alman işgali altında bulunan şerhler Berlin 2 (A.A.) — Moskovanın askeri tebliğlerinde on gündüberi hep aynı mevki isimlerine tesadüf edilme - tedir. D. N. B. nin öğrendiğine göre, bütün bu mevki, bir müddettenberi Al - man işgali altında bulunmaktadır. Tas'm haberlerinde tekrarlanan bu isimler, Novorsev, Nevel, Smolensk ve Zimomir'dir. Bütün bu yerler, daha Temmuz ortalarında Almanlar tara - fından zapt edilmiştir. Tahrib edilen harb malzemesi Berlin 2 (A.A.) — D. N. B.: 31 Temmuzda şark cephesindeki Alman ordularının hareketüne iştirak eden Alman hava kuvvetleri yeniden düşman toecmüllerine, yürüyüş halinde bulunan köllara, top mevzile - rine, demiryolu hatlarına ve kam - yonlara hücum etmişlerdir. Şimdiye kadar alman ve henüz ta - mamlanmamış bulunan rakamlara göre, 31 Temmuzda Alman hava kuv - vetlerinin şark cephesindeki işti - rak eden hava kuvvetlerimiz düşma - nın 70 tank, 204 kamyon, 2 zırhlı tren 2 cephane treni, bir eşya treni, 3 lo - komotif, 35 hava dafi bataryası ve 31 hava dafi topunu tahrib etmiş - lerdir.

Yeni çıktı

Türkiyenin en mühim eseri **Değişen Dünya A. Hamdi Başar**

Harbler ve itihâller - Kapi - talizmin doğuşu ve batışı - Yeni dünya nizamının ana prensipleri.

İstanbulda Ankara caddesinde Üniversite, Beyoğlunda Hasef, Ankara'da Akba Kitabevlerinde satılır.

— Fiattı: 80 kuruş —

servetin yarısı Yahudilerin elinde

Presburg 2 (A.A.) — D. N. B.: Slovakya servetlerini bûdürmeğe davet edilmiş bulunan 88.951 Yahudi - den 32 bini servetsiz olduklarını beyan etmişlerdir. Slovakya'daki Yahudi serveti şöyle ölçülebilir: 8.2 milyarlık milli servetin, 4.25 mi - lyarı Yahudilerin elindedir. Yahudi ser - vetinin en büyük kısmı Presburgdadır.

Mühim bir kafile İngiltereye geldi

Londra 2 (A.A.) — Af: Atlas Okyanusunu geçen mühim kafilerden bir tanesi bugünlerde İngiltereye gelmiştir. Bu kafile mühim miktarda silâh, mühimmat ve gıda maddelerini hâmil bulunmaktadır.

Maliye ve Maarif Vekilleri dün Ankara'ya döndüler

[Baş tarafı 1 inci sayfa] sesi fen kolu talebelerinden 16 ya - şındaki Güner Tokla bir müddet gö - rüşmüs, kendisine itifatta bulunmuş - tur. Vekil, hareketinden evvel gramer kongresi rapörtörü Mitat Sadullah Sander'e kitab hazırlıkları etrafında bazı direktifler vermiştir. Haber aldığımız göre Maarif Ve - kâleti talim ve terbiye neyeti önü - müdeki hafta Ankara'da bir top lan - tı yaparak okulların açılma ve ik - mal imtihazlarını günlerini tesbit e - decektir. Diğer taraftan gramer ve coğraf - ya kitapları hazırlıklarına da devam edilmektedir.

Yeni çıktı

Türkiyenin en mühim eseri **Değişen Dünya A. Hamdi Başar**

Harbler ve itihâller - Kapi - talizmin doğuşu ve batışı - Yeni dünya nizamının ana prensipleri.

İstanbulda Ankara caddesinde Üniversite, Beyoğlunda Hasef, Ankara'da Akba Kitabevlerinde satılır.

— Fiattı: 80 kuruş —

İngiltere İran'ın Almanların çıkarılmasını talep etmiş

Tahran 2 (A.A.) — D. N. B. bâdi - riyor: Tahrandaki İngiliz elçisi İranda bu lanan Almanların memleketten çı - karılmalarını talep eden bir notayı İran hariciye nezaretine tevdi eyle - miştir.

TASARRUF BONOSU

PESİN FAİZ

KASAYA BAĞLI PARANIN HALÂSKÂRIDİR

ONU Tenbellikten kurtarır. Çalıştırır.

SENEDE % 6 PESİN FAİZ GETİRİR

Mahmut Saim
Baş tarafı 3/2 nci sayfadadır]
ayağa kalkmış. Komiserler; polis-
tahriri memurları sahneye dol-

Hikâye
ŞEYTAN
Çeviren: Hasan Âli Ediz

Yazan: M. Zoşçenko

Lütfi Aksoy'un
dünkü teftişleri
Medye Reis muavini Lütfi Aksoy
Adalara giderek bazı tetkikler
ulmuş.

Arkadaşlar, size tuhaf bir vak'a an-
latacağım.. Fakat önceden bana gül-
memenizi rica ederim. Size yemin ede-
rim ki bu anlatacağım hikâyeyi uydur-
madım. Esasen ben bu kadar kuvvetli
bir hayal sahibi de değilim. Bana bu
hikâyeyi anlatan Prokoppenko isminde
tayıyareci bir hemşerimdir.

değilmiş!.. Gördüğü kocaman makine
karşısında duruyor, makineden de iri
yarı, sakallı bir adam iniyor.

Bütün limanlar
İslâh edilecek
İnkâlat Vekâleti faaliyetleri en
o.an başlıca limanlarımızı ye-

Kadın böyle birdenbire takatten
kesilivermesi sadce yorgunluktan deri
gelmiyormuş. Kadın manastarda bu-
lunduğu müddetçe İbadet edeceğim di-

— Köpek oğlu köpek, ne diye susu-
yorsun. Köylünün tarlasını ne hakla
çığnıyorsun!.. Zıçkıno köylülerine gidip
bunu haber versem senin ananı ağla-
tırır!.. Makine ile tarlaları çığnemek
hiçbir kitabda yazılı değildir. Ne ara-
nıp duruyorsun? Yoksa bir şey mi
kaybettin?

Türk çocukları:
Kumbaralarınızı tasarruf bono-
sı ile doldurunuz. Tasarruf bono-
z kumbara, tüfeksiz asker gibi-

— Evvahl, ya şimdi ben ölecek olu-
sam ne kadar fena olur!.. Böyle bir
takliğin yanında can vermek çok gü-
nah bir şey.. Cenabıhak her şeyi görür.
Tabii benim burada öldüğümü görecek,
bunu da benim hakkımda bir günah
diye kaydedecektir. Sonra için en kötü

Sakallı adam, Anisyaya yaklaşarak:
— Evet, demiş, ufak bir vida dü-
şürürüm, fakat sen ne diye bağırıp du-
ruyorsun?.. Ben şimdi kalkıp giderim,
motörde ufak bir arıza oldu ise bunda
benim ne kabahatim var? Peki, sen
burada ne yapıp duruyorsun?..
Sakallı adamın konuşmağa başla-
masından bir ferahlık duyan kadın:

Ulusal Ekonomi
ve
Artırma Kurumu

Anisyaya kadın bir çukurum kenarına
uzanmıştı. solunda Tickino köyü, sa-
ğında tarla vardı. Önü ise, baştanbaşa
bataklıkta.

Uzun yazın
Sark ordularını
takvî

miştir. 1940 Hkbarlarında Sovyet dev-
let matbaasında bastırılmıştır ve Al-
man askerleri tarafından gösteriş
gösteriş manidır işaretleri itiva et-
mekedir.

Uzakşarkta
vaziyet
Dün Vaşingtonda bir
toplantı yapıldı
Vaşington 2 (A.A.) — İngiliz bü-
yük elçisi lord Halifax, Avustralya
elçisi M. Casey ve cennubi Afrika el-
çisi bugün Barleşik Amerika hariciye
zakaraktaki vaziyet hakkında görüş-
müşlerdir.

Alman tebliği

[Baş tarafı 1 inci sayfa]
dan muharebesi oreyan etmektedir.
Smolenskin şarkında Sovyet tümen-
lerini saran çember daha ziyade da-
ralmıştır.
Dün gece Alman savaş tayyareleri
Moskovadaki iase tesisatına, askeri
hedeflere ve yukarı Volga ile cennubi
Ukraynadaki mühim demiryolu münaka-
lât merkezlerine muvaffakiyede hü-
cum etmişlerdir.
İngiltereye karşı yapılan mücadelede
de Alman hava kuvvetleri dün gece
şarkı İskocya sahilleri açıklarında biri
petrol gemisi olmak üzere cennan 16
bin tonluk iki düşman ticaret gemisini
batırılmışlardır. Diğer bir ticaret ge-
misi ve bir düşman devriye gemisi ha-
sara uğratılmıştır.
Alman işgali altında bulunan şehirler
Berlin 2 (A.A.) — Moskovanın asker-
i tebliğlerinde on gündenberi hep
aynı mevki isimlerine tesadüf edilmek-
tedir.
D. N. B. nin öğrendiğine göre, bütün
bu mevkiiler, bir müddettenberi Al-
man işgali altında bulunmaktadır.
Tas'm haberlerinde tekrarlanan bu
isimler, Novorsev, Nevel, Smolensk ve
Zkomin'dir. Bütün bu yerler, daha
Temmuz ortalarında Almanlar tara-
fından zaht edilmiştir.

Mühim bir kafile
İngiltereye geldi

Londra 2 (A.A.) — Af:
Atlas Okyanusunu geçen mühim
kafilelerden bir tanesi bugünlerde İn-
giltereye gelmiştir. Bu kafile mühim
miktarla silah, mühimmat ve gıda
maddelerini hâmil bulunmaktadır.

Maliye ve Maarif Vekilleri
dün Ankaraya döndüler

[Baş tarafı 1 inci sayfa]
sesi fen kolu talebelerinden 16 ya -
sındaki Güner Tokla bir müddet gö-
rüşmüs, kendisine itifatta bulunmuş-
tur.
Vekil, hareketinden evvel gramer
kongresi rapörtörü Mitat Sadullah
Sander'e kitab hazırlıkları etrafında
bazı direktifler vermiştir.
Haber aldığımız göre Maarif Ve-
kâleti talim ve terbiye neyeti önü-
müzdeki hafta Ankarada bir top lan-
tı yaparok okulların açılma ve ik-
mal imtihanları günlerini tesbit e-
decektir.
Diğer taraftan gramer ve coğraf-
ya kitapları hazırlıklarına da devam
edilmektedir.

İngilizce dersleri
Son Posta'nın İngilizce ders-
leri badema Salı ve Cuma günleri
biltiler edecektir. Okuyucularımıza
biltiler.

Yeni çıktı
Değişen Dünya
A. Hamdi Başar

Türkiyenin en mühim eseri
Değişen Dünya
A. Hamdi Başar
Harbler ve itihâtiler - Kapi-
talizmin doğuşu ve batışı -
Yeni dünya nizamının ana
prensipleri.
İstanbulda Ankara caddesinde
Üniversite, Beyoğlunda Haşet,
Ankarada Akba Kitabevlerinde sat-
ılır.
— Fiyatı: 80 kuruş —

servetin yarısı
Yahudilerin elinde

Presburg 2 (A.A.) — D. N. B.:
Slovakyaada servetlerini bildürmeğe
davet edilmiş bulunan 88.951 Yahudi-
den 32 bini servetsiz olduklarını beyan
etmişlerdir.
Slovakyaadaki Yahudi serveti şöyle
dözülebilir:
8.2 milyarlık millî servetin, 4,25 mi-
lyarı Yahudilerin elindedir. Yahudi ser-
vetinin en büyük kısmı Presburgdadır.

İngiltere İran'ın
Almanların çıkarıl-
masını talep etmiş

Tahrandaki İngiliz elçisi İranda bu
İlman Almanların memleketten çı-
karılmalarını talep eden bir notayı
İran hariciye nezaretine tevdi eyle-
miştir.

TASARRUF BONOSU
KASAYA BAĞLI
PARANIN HALÂSKÂRIDİR
ONU
Tenbellikten kurtarır.
Çalıştırır.
SENEDE % 6 PEŞİN FAİZ GETİRİR

Adalının kafası kızmıştı

Haknışmit, Adalıyı bir taraftan kapıp yemek için fırsat buldukça hücum ediyordu.

Fakat; Adalı kendini koruyordu. Bir aralık, Rus pehlivani nasılsa Adalıya bir çapraz takti. Adalı çaprazı yer yemez hasmın zorunu kırmak için derhal bir iç çengel attı ve çengeli yitiren Haknışmit olduğu gibi sırt aşağı mindere düştü.

Adalı, alafranga güreşi unutmus, alaturka oyun yapmıştı. Yere düşen hasmının üstüne çullanarak yenmeğe çalışıyordu.

Arbitr mütemadiyen acı acı düdük çalıyor ve eli ile Adalıyı hasmının üzerinden ayırmağa çalışıyordu.

Adalı, gözleri kararmış, yenik vaziyete gelen Rusun bir an evvel işini tamamlamaya gayret ediyordu.

Arbitrin düdüğü para etmedi. Fakat; Haknışmit mükemmel bir köprü kurmuş, Adalıya karşı koyuyordu.

Hakem heyeti ayağa kalkmış bağırıyordu. Tiyatronun havası bozulmuştu. Lâkin, müslümanlar el çırparak Adalıyı alkışlıyorlardı.

Arbitrin düdüğünü dinlemiyen Adalıyı hasmının üzerinden almak için Mösyo Piyer ringe çağırılmıştı.

Hattâ; Adalı bir aralık arbitriyi eli ile iterek yere düşürmüştü.

Mösyo Piyer, ringe atıldı. Adalının yanına giderek bağırıldı:

— Adalı, ne yapıyorsun bırak? Adalı, Piyerin bu türkçe hitabına karşı birdenbire oyununu boşaltarak:

— Ne var Mösyo Piyer be?

— Ne olacak, şaşkınlıkla ne yaptığını bilmiyor musun?

— Ne yaptık usta be?

— Ne yapacaksın? Herifin çaprazına karşı iç çengel takıp sırt aşağı yere vurdum, üstte de yenmeğe çalışıyorsun?..

— E? Yenmeyecek miyiz be!

Adalı, o kadar şaşırılmıştı ki; daha hâlâ alafranga güreş yaptığının farkında değildi. Kolay değil, karşısında dünyanın en zorlu pehlivanlarından biri vardı. Mösyo Piyer, eski bir kurd, eski bir pehlivan olduğu için derhal Adalının şaşkınlığının farkına vardı ve:

— Oğlum; güreş belden yukarı değil mi? Sen ne yapıyorsun?

Adalı, işi anlamıştı. Fakat; alafranga güreşe o kadar nefret etmişti ki; dayanamadı ve söylendi:

— Te!.. Be kızan!.. Bu kefere güreş midir nedir? Karı güreşi be!

Ortada güreş durmuş Mösyo Piyer Adalı münakaşa ediyorlardı.

Haknışmit'in canına minnetti. Buldan bilistifade dinleniyordu.

Mösyo Piyer; Adalının hiddetlenmesini görünce mülayemetle mukabele etti:

— Aman aslanım be, şimdi bunt sırası mı? Devam et güreşe bildiğin gibi, kaptırma kendini elenselerine devam et. Çünkü; bu herif azılı bir pehlivandır.

Mösyo Piyer, güreşe başlamadan evvel, bu lâfları Adalıya söylemekten çekinmişti. Belki; ne olur olmaz Adalıya güreşmeyebilirdi?

Güreş birkaç dakika tevhürden sonra; tekrar başlamak lazımgelirken, jüri heyetinin ve Haknışmit'in itirazları durdu.

Haknışmit; şöyle itiraz ediyordu:

— Ben hasmımı aldığım çaprazla la yenecektim; kendini mağlûbiyete kurtarmak için alaturka oyun yapıyor. Ve mağlûbiyetten kurtuldu. Binaenaleyh; hasmın bu oyunu kasden yaptığı için diskalifiye edilerek galib olduğumu ilâ etmesini jüriden talep ederim.

İş büyümüştü. Maamafih; daha jüri heyeti kararını vermemişti.

Mısırlı, Hindli, Cavalı seyirciler ise anladıkları cihetle Adalıya taraftar olarak avazları çıktığı kadar bağırıyordu.

Müstemele müslümanlarının İngilizce bağrımarları jüri heyeti üzerinde tesir yapmıştı.

Mösyo Piyer de; jüri heyetine gelen Adalının bu oyunu kasden yapıp, bu güreşe alışkın bir pehlivan olmadığı cihetle yanlışlıkla ve aceleyle gerek kasıtsız olarak sehven yaptığı iddia ediyordu.

Nihayet; jüri bir dakikalık müzakere eden sonra; kararını verdi:

— Türk pehlivani, alafranga güreş hayatında daha ilk olarak yapmış olduğundan sevkitabilemiş olan itirazları icabı iradesi haricinde Adalıya hasmına alaturka oyun yaptığı anlaşılmıştır. İşte bir kasid olmadığı cihetle güreşin devam etmesine karar verilmiştir. Yalnız; çapraz oyunun tekrarı Rus pehlivanına verilerek güreşe başlanmasını emreder.

Tiyatro seyircileri, jüri heyetinin bu kararını hep birden alkışlamışlardır.

(Arkası var)

K. Hamamda

Bir kadın yeni doğurduğu yavrusunu elleri ile boğarak toprağa gömdü

Kızılcahamam (Hususi) — Burada evvelki gün çok feci bir cinayet olmuştur.

Yenice mahallesinde oturmakta olan Arab Ali isminde birinin karısı Ayşe geçenlerde bir çocuk doğurmuş, fakat nedense bu çocuğa karşı hiçbir muhabbet zihar etmemiştir. Kadın kafasındaki bir fikri sabitle evvelki gün küçük yavrusunu elleriyle boğmuş ve gizlice bir torbaya koyarak bahçesine gömmüştür. Fakat kadının bu cinayetini gören bir komşu derhal zabıtayı haberdar etmiş, mahalli memurlar eve gelerek bahçede araştırma yapmışlar ve masum yavru gömüldüğü yerden çıkarılmıştır.

Katil ana yakalanarak adliyeye verilmiştir. Cinayetin sebebi henüz malûm değildir.

Bigadiç belediyesinin çalışmaları

Bigadiç (Hususi) — Nahiy müdürümüz Tevfik Balemirin gayretile son günlerde sıhhat işleriyle alakadar olmağa başlayınca belediye gıda maddeleri satan bütün esnafı muayeneye tâbi tutmuş ve kendilerini Balikesir hükümet tabibine muayene ettirerek birer sıhhat karnesi vermiştir. Pazar yerinde sıhhati ihlâl edecek bozuk sebze ve meyva satanların sebze ve meyvaları müsadere edilerek imha edilmiştir.

Domatesi 20 kuruşa satmak isteyen bir bahçıvan hakkında da takibata başlanmıştır. Birkaç senedenberi yaptırılan depolara ilâveten üç büyük su deposu ile bir çeşme yaptırılmaktadır.

İzmirde İaşe Müdürlüğü kuruldu

İzmir (Hususi) — Ticaret Vekâleti İzmirde İaşe müdürlüğü kurmuştur. Ticaret odası umumî kâtibi Turğud Türkoğlu müdüriyeti vekâleten idare edecektir. Teşkilât evvelâ kahve tevzi işini ele almış ve iki gün kadar tevziata başlayacaktır. İzmir fiat mürakabe teşkilâtı da bir şef ve dokuz kontrolörle ay başında takviye edilecektir.

İzmirde yeni incir ve üzüm mahsulü

İzmir (Hususi) — Bu seneki kuru üzüm ve incir rekoltelemi hakkında kısaca malûmat vermiştik. Tahminlere göre bu sene kuru üzüm rekoltesi 45,50 bin ton kadardır. Mahsulün sergilerde bulunduğu sıralarda tabii bir arıza olmadığı takdirde bu seneki üzüm ve incir rekoltelemi yukarıdaki miktarlardan aşağı düşmeyeceği gibi her iki mahsul de fevkalâde nefis olacaktır. İncir mahsulü, fazla sıcak ve kotos, bazan sıcak poyrazdan hoşlanılır. Mahsul mıntakasından alınan mahsulere göre bu sene mevsim incir mahsulünün hoşlandığı şekilde geçmiştir. Üzüm mahsulü de gene mevsim icabı iri taneli, sarı renkte, çok lezzetli ve güzeldir. İncir mahsulünün 20 Ağustos tarihinde, üzümün de 25

Ağustosta İzmir piyasasına getirdiği satışa çıkarılacağı söylenmektedir.

KAHVE TEVZİATI İŞİ

İzmir halkının iki aylık ihtiyacı için tevzi edilecek 752 çuval kahvenin satış fiatı, fiat mürakabe komisyonunca kilo başına 231,5 kuruş olarak tesbit olunmuştur. Maliyet fiatı 214,5 kuruştur. Satış yapacak bankalara yüzde 8 kâr ilâve edilmiştir. Tahminlerin fireden zarar etmemeleri için kâr nisbetleri yüzde 25 tesbit olunmuştur. Öğütülmüş kahveler, 150 gramlık paketler halinde «halis kahve» kaydı altında 260 kuruştan satılacak, bilâstisna her alıya 250 gramdan fazla kahve verilmeyecektir.

Dimetokada fenni bir mandıra yaptırıldı

Dimetoka (Hususi) — Petekçi nahiyenin merkezi olan Bigaya bağlı Dimetoka köyünde muhtar Mustafa'nın gayretile fenni ve çok elverişli bir mandıra binası yaptırılmış, köy sandığına gelir temini için 400 liraya kiraya verilmiştir. Burada çok nefis koyun peynirleri yapılmakta, İstanbul buzhanesine sevk edilmektedir.

Bayındırda sıtma mücadelesi

İzmir (Hususi) — Bu sene, Bayındırda sıtma ve sıtma ile sıkı bir mücadele yapılmaktadır. Birçok ufak ve büyük bataklıklar kurutulmuş ve Bayındır büyük bir derden kurtarılmıştır.

Bu işler için on bin mükellef çalışmıştır. Diğer mıntakalarda bulunan bir takım bataklıkların kurutulması için de icab eden tedbirler alınmıştır.

Sıtma hastalığına müptelâ olan vatandaşlara cem'an 21 kilo meccanen kinin dağıtılmıştır. Bunun on iki kilosunu Kızılay, 7 kilosunu belediye ve iki kilosunu da Halkevi temin etmiştir.

Hastalık geçen seneye nisbetle yüzde doksan azalmıştır.

Manisa valisinin Akhisardaki tetkikleri

Akhisar 31 (Hususi) — Vali Faik Türel yanında jandarma alay komutanı, nafta, sıhhat ve emniyet müdürleri olduğu halde buraya gelmiş belediyede memleket işlerini tetkik etmiş, sonra yolları gözden geçirmiş ve akşam üzeri Manisaya gitmiştir.

Dimetokada resim ve karikatür

Dimetoka (Hususi) — Bigaya bağlı Dimetoka nahiyeye merkezinde 11 Ağustos Pazartesi günü ilknektebinasında öğretmen karikatürist Besim tarafından bir resim ve karikatür sergisi açılacak ve birçok nefis eserler teşhir edilecektir.

Bu münasebetle halkodası heyeti tarafından da muhitte yetişen her nevi mahsul ve elişleri ve hayvanat için de ayrıca bir meşhur tertib edilecek ve dört gün dühuliyesiz halka gösterilecektir.

Bu sergilerin açılışının üçüncü günü bir de pehlivan güreşi yapılarak nahiyenin meşhur Çınarlık mevkiinde müsabakalara icra edilecektir.

Bartında

Dört haydud bir olup bir ihtiyarı öldürdüler

Bartın (Hususi) — Geçen Perşembe sabah, Karaevli Geriş köyünde bir kız kaçırma teşebbüsü ve iki öldürme vak'ası olmuştur.

O sabah, dört haydud, 75 yaşlarında Satılmış Çatar adında bir köylünün evine taarruz ederek genç kızını kaldırmak istemişlerdir. İhtiyar, haydudlara mukavemet edince, caniler tüfikle ihtiyarı öldürüp kaçmışlardır.

Bu dört haydudun, Devrek kazasına bağlı Çaycuma nahiyesinin Kızılbey köyünden Tahir oğlu Mehmed ve kardeşi İsmail Kart oğullarından Osman ve Mehmed oğlu Yunus adındaki şahıslar olduğu anlaşılmıştır.

İşin asıl garibi şudur: Bu dört haydud kaçarlarken, yolda üçü bir olup arkadaşları Yunusu da ağır surette yaralamışlardır. Yunus sonradan ölmüştür. Yunusla diğer üç haydud arasında da eski bir kadın meselesi olduğu tesbit edilmiştir.

Üç haydud yakalanmış ve adliyeye teslim edilmişlerdir.

Aksaray Halkevinde faaliyet

Aksaray (Hususi) — Aksaray Halk evi gençleri evvelki gece ortaokul sâlonlarında muvaffak bir müsamere vermişler ve gençlerimiz bu müsamereyi başarmışlardır. (Erkek kukla) ismini taşıyan piyes temsil edilmiş, Halkevi bandosu bu müsamereye iştirak ettiği gibi sazla milli havalar da çalmıştır.

Halkevimizin açtığı dispansar her Cumartesi günü faaliyetine devam etmekte olup şimdiye kadar 500 den fazla hasta muayene ve tedavi edilmiştir.

Bu faaliyet cümlesinden olmak üzere Aksaraya askeri muayene için gelmiş bulunan göz mütehassısı Dr. yüzbaşı Aziz bir iki gününü Halkevi hastalarına hasretmiş ve bu fırsatı istifade eden 100 e yakın vatandaşın göz hastalıkları tesbit edilerek tedavileri temin olunmuştur. Halk evimizin her sahadaki faaliyeti, bilhassa başkan Ali Gürünün büyük bir feragatla devam eden yolculuk bilmez mesaisi şayanı şükrandır.

Napolyonun Moskova Seferi

Rus başkumandanının gözyaşları

Yazan: Hasan Ali Ediz

- 19 -

— Pekî, demiş, mademki bir meydan harbinin verilmesine taraftarsınız, o takdirde böyle bir harbin kazanılacağına da tekefüll ediyor musunuz?

Bennigsen hiç düşünmeğe bile lüzum görmeden:

— İnsan aklını kaçırmadan bu suale müsbet bir cevap vermez, demiş!

Gene bu mektubdan öğrendiğimize nazaran, Kutuzof bu toplantıda:

— Siz Moskovadan ric'at istemiyor ve bundan korkuyorsunuz! Halbuki ben bu hareketi bir zaruret olarak telâkki ediyorum. Çünkü bu hareket ordumuzu kurtaracaktır. Napolyon, henüz kendisini durduramadığımız ocağın bir seldir. Moskova bu seli emecek olan bir sünger vazifesini görecektir.

Kutuzof, günün mütebaki kısmını kimse ile konuşmaksızın geçirdi. Akşam, geceyi geçirmek üzere konakladığı köylü evine gelince, hiç uyumadı. Gecein devamınca, onun birkaç defa ağladığını işittiler.

Kutuzof müteessir eden nokta, sadece ordu içinde, Moskovanın terki içinde kendisine müzaheret edecek kuvvetli şahsiyetlerin bulunmayışı keyfiyeti değildi. Onun asıl canını sıkan Yermolofun hareketi olmuştur. Yermolof, Pili toplantısından bir iki saat önce, Moskovanın harbsiz bırakılmasının en şiddetli taraftarlarından biri idi. Halbuki içtima esnasında tamamen aksi bir noktaya nazar müdafaa ederek Bennigsenin tarafını iltilaz etmişti.

Vakî Barkaly da Moskovanın terki-ne taraftar görünmüş, ve Kutuzofun fikrini müdafaa etmişti. Fakat Barkalay bu taraftarlığı müsbet olmaktan ziyade menfi bir düşüncenin mahsulü idi. Yani Barkalay, efkârı umumiyenin kötü ve yanlış telâkki ettiği bir harekete Kutuzofu teşvik etmekle, ona hatalı bir iş gördürmek ve onu da, kendisi gibi gözden düşürmek maksadını takib etmişti.

Sonra, insan karakterini çok iyi bilen Kutuzof, sarayda, baş düşmanı (Çar Aleksandr) nezdinde kendisini müdafaa edecek tek bir insanın çıkamayacağını da çok iyi biliyordu.

Fakat Kutuzofun en büyük düşmanları bile, onun böyle bir kararı, şahsi mülahazalarla verdiğini söyleyemezlerdi.

Kutuzofun yakınları, ihtiyar mareşalin gözyaşlarını, Moskovanın terkinden mütevellid duyduğu acıya ve teessüre aittelerdir. Sonra, gene efrafındakiler, Moskova için dökülen bu gözyaşlarının, biraz da Rusyanın mukadderatı için dökülmüş gözyaşları olduğunu da düşündürlardı. Çünkü Kutuzofun, «Moskova demek, bütün Rusya demek değildir!» sözüleri yanında, bir başka yerde söylemiş:

«Moskovanın elden gidışı, bütün Rusyanın elden gidisine müsavirdir» sözlerini de hatırlırlardı.

Kutuzof, Moskova kumandanı ve Moskova umum valisi Rostopçine yazdığı 30 Ağustos 1812 tarihli bir mektubunda:

«... Kanaatimce Moskovanın elden gitmesi, bütün Rusyanın elden gitmesine müsavirdir» demiştir.

İşte şimdi Kutuzof, bütün bunları aklından geçiriyor ve tabiatle derin bir teessüre kapılıyor.

Fevkalâde iyi bir kumandan olan, yurdunu her şeyden fazla seven ihtiyar mareşal, Rusyanın mukadderatı bahis mevzuu olduğu bir sırada en ağır mes'uliyeti tek başına yüklenmekten çekinmemiş, ve sonradan cereyan eden hâdiselerle sabit olduğu üzere, hiç şüphesiz ki en isabetli bir kararı vermiştir. Fakat bu karar Kutuzofa birçok ıztıraplar çekirmiş, ona pek pahalıya malolmuştur.

13 Eylülde, hava kararırken bütün Rus ordusu Moskovanın terki kararından haberdar olmuştur. Bunu orduya, Pili toplantısında hazır bulunan generaller resmen tebliğ etmişlerdi. Bu haber, orduda büyük bir teessür uyanırdı.

Çünkü ordunun gerek zabitan, gerekse efrad kadrosu, bilhassa Kutuzofun sözlerine istinaden, Moskovanın müdafaa edileceğine dair o kadar kuvvetli bir iman besliyorlardı ki, Moskovanın harbsiz terkileceğine dair olan bu yeni haber, onlar için pek beklenilmeyen bir şey olmuştur.

Hâdiseyi gözlerle görmüş olan Rus generallerinden Mayeroski, bakınız bu teessürü nasıl anlatıyor:

«Yaverim Sindi! Moskovanın harbsiz teslim edileceğine dair Kutuzofun emrini getirdiği zaman, dimağlarımız bir an için işlemez oldu. Askerin kimi ağlıyor, kimi elbiselerini yırtıyordu. Zabitanın çoğu Moskovanın sukutundan sonra orduda hizmet etmek istemediklerini söylüyor, üniformalarını söküp atıyorlardı. General Borozdin, bu ihanetkâr emri dikkatle okuduktan sonra, yerinden kımıldamamağa karar verdi. General Dohturov gelip te onu defistürinceye kadar, hakikaten de yerini terk etmedi. Safakla beraber Moskovaya gelmiştik. Vaziyeti henüz öğrenmemiş bulunan Moskovalılar, bizi bir kurtarıcı olarak karşıladılar. Fakat hakikati öğrendikleri zaman, onlar da

alay alay bizim arkamızdan gelmeğe başladılar. Bu, artık bir ordunun seferi olmaktan çıkmış, bütün bir milletin yer değiştirmesi halini almıştı.»

Moskovadaki idareci makamlara gelen haberlere nazaran Pili toplantısında üç noktalı nazar ileri sürülmüştür. Bunlardan biri, yeni bir meydan harbi vermek suretile Moskovayı kurtarmaya teşebbüs etmek hususunda Bennigsen tarafından ileri sürülen noktadır.

Barklay, esas itibarile Kutuzofun fikrini müdafaa etmekle beraber, ric'at edilecek istikamet hakkında ayrı bir noktalı nazar serdetmiştir. Barklay Rus ordularının Vladimir şehri üzerine çekilmelerini teklif etmişti. Diğer bazı generaller ise, Napolyon ordusunun Petersburg üzerine yürütülmesine mâni olmak için, Tver şehri istikametine çekilmek teklifinde bulunmuşlardır.

Kutuzof, ise bu tekliflerin hiç birini kabul etmemiş, şimal istikameti yerine Kaluj yolunu seçmişti. Kutuzof kararını bildirir bildirmez, ric'at emrini de vermiştir. Bu emre istinaden Rus ordularına Moskova caddelerinden geçerek Kolsnva kapısından çıkmaları bildirilmiştir.

14 Eylül sabahından itibaren, Rus ordusu, bitmez tükenmez bir sel halinde Moskova sokaklarından akıp geçmeğe başlamıştır.

Safakla beraber, Rus ordusunun ilk kolonları birbirini ardınca Moskova şehrine girmemeğe, ve Arbat caddesile Arbat caddesine müvazi diğer caddelerden yürüyerek şehrin cenubu sarkı istikametine geçmeğe başlamışlardır.

Şehirden henüz çıkmamış veyahud henüz çıkmak imkânını bulamamış Moskova ahalisinin bir kısmı, sokak kenarlarına birikerek, ürkek ürkek, Rus askerlerinin geçişini seyrediyorlardı. Askerler, birbirleriyle konuşmaktan, başları eğik ve mahzun bir halde yürüyorlardı. Bu askerlerden bazıları, ağladıkları bile görülmüyordu.

Ric'at etmekte olan Rus ordusunun son dokümentleri Moskovadan çıkarken, Rus ordusunun dümdar kuvvetlerine kumanda eden general Miloradoviç Fransız ordusuna mensub süvari birliklerinin Moskovaya girmekte olduklarını haber aldı.

Miloradoviç, Rus ordusu kuvayı küliyesinin selâmetle ric'atini temin için, Fransız süvarilerini Moskova kapılarında dört saatten fazla mesgul etti. Bu zaman zarfında Rus ordusu, zahmetsizce çekilmek imkânlarını bulabildi.

Bu vaziyet, yüz binlerce Moskovalı'nın şehri kolaylıkla terketmelerine de imkân verdi.

Bu sırada, Moskova garnizonuna mensub iki taburun, önlerinde bir bando olduğu halde, şehri terkettiği görüldü. Bando askeri marşlar çalıyor, asker de ayaklarla bu marşa tempo tutuyordu.

Bunu gören general Miloradoviç, fena halde sinirlendi; ve Moskova garnizonu kumandanı general Rozni yanına çağırarak:

— Bu ne edebizlikler? diye çıkıştı. (Arkası var)

Yeni neşriyat

SÖNEN İŞİK — Tamamış İngiliz muharrirlerinden Rudyard Kipling'in en meşhur bir eseridir.

Remzi Kitabevinin tiz bir itina ile neşretmekte olduğu «Dünya muharrirlerinden tercümeler serisi» nin 49 uncu kitabını teşkil etmektedir. Sabiha Özsey tarafından güzel bir tercüme ile dilimize çevrilmiştir. Fiyatı (50) kurustur.

TIYATROLAR

RAŞİD RIZA TIYATROSU
Bu akşam «Bakırköy Miltiyadide»
— Bir Aşk Lâzım — Komedi 3 per.
Halide Pişkin temsilere iştirak etmektedir.

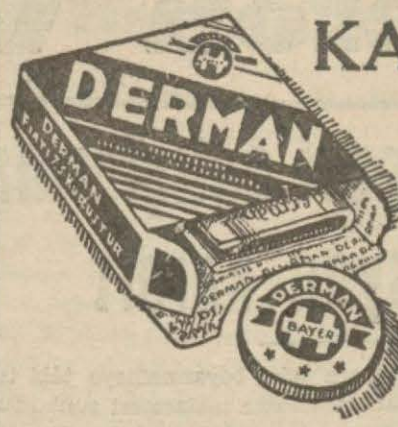
VEDAD ÜRFİ
Yaz temsilieri
Bu akşam Beylerbeyinde
BİR DOKTORUN VAZİFESİ
Büyük piyaz 3 perde

Zayı: İranın İstanbul Başkonsolosluğundan almış olduğum 3265 sayılı hüviyet çizdamını zayı ettim. Yenisi ni alacağımın eskisinin hükmi yoktur.
Gaffar kızı Fatma Zehra

Son Posta Matbaası:
Neşriyat Müdürü: Selâm Ragıp Emeç
SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIĞIL

PERDE ve SAHNE Çıktı

Bu sayıda Muhsin Ertuğrul, Selâm Nüşet, Hikmet Peridun Es. İ. Galib Arcan, Vasfi Rıza, Fuzan Cemali ve maruf doktor M. in yazılarıyla birçok resimler vardır.

KAŞE

DERMAN

Ağrıları dindirir!

ROMATİZMA, BAŞ, DIŞ, SİNİR ve BEL ağrılarıyla soğukalgınlıktan dan ileri gelen vucud KIRIKLIĞI, NEZLE ve GRİP hastalıkları DERMAN kaşeleriyle derhal geçer, icabında günde 1.3 kaşe alınır, her eczahane de bulunur.

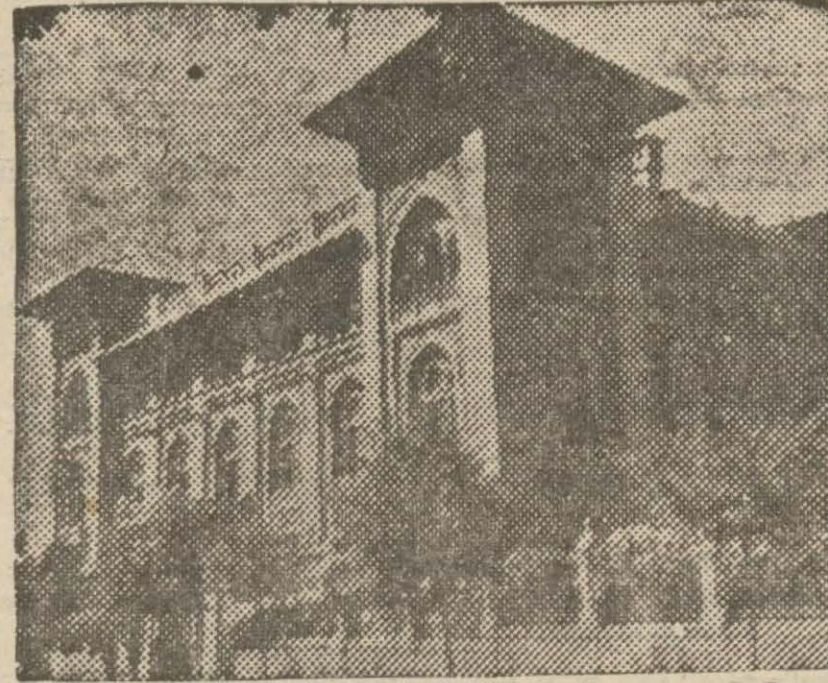
Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kura ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

Aded	1,000 Liralık	4,000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birinci kânun tarihlerinde çekilecektir.

Sivas belediyesi elektrik müdürlüğünden Çam direk alınacak

1.— Sivas belediyesi elektrik idaresi için 12 ilâ 15 santim tepe kutrunda ve 9 ilâ 10 metre tullinde 300 adet çam direk kapalı zarf usulile 20 gün müddetle eksiltmeye çıkarılmıştır.

2.— Bu direklerin muhammen bedeli 6000 «altın bin» lira ve muvakkat teminatı 450 liradır.

3.— Direkler şartnamesine uygun olarak Sivasta idarece gösterilen mahalde teslim edilecektir.

4.— İhale 19/8/941 tarihine müsadif Salı günü saat 15 de Sivasta belediye encümeni huzurunda yapılacaktır.

5.— Taliblerin kanuni vesilele birlikte ihale saatinden en az bir saat evveline kadar teklif zarflarını makbuz mukabilinde elektrik müdürlüğüne tevdi eylemeleri ilân olunur. (6425)

Topkapı Maltepesindeki Satınalma Komisyonundan

1 — 60 ton pirinç pazarlıkla satın alınacaktır. Muhammen bedeli 27.600 liradır.

2 — Hususi şartlar ve evsaf Topkapı - Maltepe askeri satınalma komisyonunda görülebilir.

3 — Pazarlık 8/8/941 Cuma günü saat 10 da mezkûr komisyonunda yapılacaktır.

4 — Kat'i teminatı 4140 liradır. (6521)

Topkapı Maltepesindeki Satınalma Komisyonundan

1 — 20 ton sade yağ pazarlıkla satın alınacaktır. Muhammen bedeli 34.000 liradır.

2 — Hususi şartlar ve evsaf Topkapı - Maltepe askeri satınalma komisyonunda görülebilir.

3 — Pazarlık 7/8/941 Perşembe günü saat 11 de mezkûr komisyonunda yapılacaktır.

4 — Kat'i teminatı 5100 liradır. Taliblerin mezkûr günde müracaatları (6527)

Topkapı Maltepesindeki Satınalma Komisyonundan

1 — 25/7/941 tarihinde ihalesi talib çıkmadığından yapılamayan 50.000 liralık kırmızı mercimek pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Hususi şartlar ve evsaf Topkapı Maltepe askeri satınalma komisyonunda görülebilir.

3 — Pazarlık 7/8/941 Perşembe günü saat 15 de mezkûr komisyonunda yapılacaktır.

4 — Kat'i teminatı 7500 liradır.

5 — Kırmızı mercimeğin eli bin liralığı toptan alınacağı gibi ufak partiler halinde de alınabilir. (6528)

Harp silâh ve vasıtaları komutanlığından

Komutanlığımız emrindeki Mania Ağ işleri komutanlığı emrinde bulunan Kaya gemisine «60» lira ücretle bir çarkçı alınacağından askerlikle alakası olmayan istekilerin yedlerinde bulunan çarçılığa aid evrakları ile birlikte 8.8.941 tarihine kadar İstanbul Dz. Komutanlığına müracaatları.

(6511)

Devlet Denizyolları İşleme Umum Müdürlüğü İlanları

Yürükali Plâj ve Adalar - Anadolu zikzak seferleri

Yürükali plâj - Adalar - Bostancı - Maltepe zikzak seferlerine 2/8/941 Cumartesinden itibaren tarife muc.b'nce başlanacaktır. (6555)

Devlet Denizyolları İşleme Umum Müdürlüğünden:

Gemilerimizdeki gemi doktorlukları münhahdır. Bu münhahler için doktor alınacaktır.

Kendilerine verilecek azami ücret 170 liradır. Tayin vaziyeti barem kânumu çerçevesi dahilinde yapılacaktır.

Talib olanların bu hususta lüzümlenen vesaiki hâmil olarak idareme Zat İşleri Müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur. (6585)

Galata rıhtımı üzerinde bulunan merkez ve şube acentalarımız giselerinde yapuların hareketlerinden bir hafta evveline kadar bilet tedarihi edilmesi mümkündür.

Mevsim hesabı ile yolcu nakliyatının ziyadeleşmesinden dolayı vapurlarımızın hareket gün ve saatlerinde izdihama mahal kalmamak üzere sayın yolcularımızın birkaç gün evvelinden bu giselerden biletlerini almalarını mümkün olduğu ilân olunur. (6614)

Istanbul Levazım Âmirliğinden Verilen Haricî Askerî Kıtaatı İlanları

8568 ton odun alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 18/8/941 Pazartesi günü saat 11 de Büyükkçekmece Karaaşaç köyünde askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. Beher kilonun tahmin bedeli bir kuruş 75 santimdir. İk teminatı 11.245 liradır. Taliblerin kanuni vesikalariyle teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyonuna vermeleri. «801-6602»

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu İlanları

Yıldırım koruma cihazı alınacak.

Telefon santral binası için tam takım onluk «10 çift hatlı» yıldırım koruma cihazı 5/Agustos/941 Salı günü saat 15 de pazarlıkla alınacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte Kasımpaşa bulunan komisyonuna müracaatla teklifte bulunmaları. «6515»

Parzarlıkla satın alma ilânı Pendik bakteriyoloji enstitüsü müdürlüğünden

Müessesemiz için lüzumu olan iki başı 6-7 yaşında, yedi başı 4-5 yaşında olmak üzere dokuz baş Rumeli öküzü, üç başı 2-3 yaşında dana, iki başı Rumeli irki tosun, dokuz başı 4-6 yaşında doğurması yakın gebe inek ve bir dişe, ayrıca dört baş birer aylık buzağı sağmal ve bol sütü inek olmak üzere cem'an «28» yirmi sekiz baş Rumeli irki siğir hayvanı pazarlıkla satın alınacaktır.

Pazarlık 5.8.941 Salı günü saat 15 de İstanbulda Çağaloğlu mektepler muhasebeciliğinde komisyonunca yapılacaktır.

Muhammen bedeli 2040 lira olup ik teminatı 153 liradır. İsteklilerin bu işe aid şartnameyi Pendikte Bakteriyoloji müessesesinde görüp öğrenmelerini ilân olunur. (6426)

TÜRKİYE İŞ BANKASI

(Küçük tasarruf hesapları 1941 İKRAMIYE PLANI)

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İkramiyeleri

1 aded 2000 liralık — 2000 — lira

3 » 1000 » — 3000 — »

2 » 750 » — 1500 — »

4 » 500 » — 2000 — »

8 aded 250 liralık — 2000 — lira

35 » 100 » — 3500 — »

80 » 50 » — 4000 — »

300 » 20 » — 6000 — »